

Den Haag

Zaaiexperimenten voor op de vensterbank

Wat is belangrijk voor zaden om te ontkiemen en te groeien?

- Zonlicht
- Water
- Warmte
- Voeding

Tip!

Sommige zaadjes zijn van zichzelf zo hard dat je ze het beste een nachtje in wat water kunt laten weken. Andere zaden zijn zo klein dat het makkelijker is om ze in een groepje te laten ontkiemen en ze hun eigen pot te geven als de plantjes al wat blaadjes hebben.

Wist je dat?

Veel zaden eigen voeding bevatten voor de eerste ontkieming? Deze zit verborgen in de pit.

Zaaiexperimenten voor op de vensterbank

In het voorjaar komt alles weer tot leven. De temperatuur stijgt, de zon schijnt vaker en de natuur krijgt weer kleur. Als je een beetje houdt van alles wat groeit en bloeit, is dit boekje met zaaiexperimenten echt iets voor jou.

Misschien heb je met je kinderen al eens geëxperimenteerd met sterrekers, of een boon in een potje laten groeien. Het is zo leuk, om samen iets in de grond te steken en daarna vol verwondering te kijken wat daar ineens voor groens uit groeit.

Als je bij ons een zadenpakket hebt besteld, heb je geluk en kun je direct aan de slag. Anders staat in de beschrijvingen precies wat je ervoor nodig hebt. Je hoeft er niet veel geld aan uit te geven. Denk maar eens aan groente en fruit dat we dagelijks eten: sinaasappel, mango of paprika. Hier haal je gratis zaden of pitten uit. Verzamel ze en je kunt direct al met een zadenexperiment beginnen!

Hergebruik eierdozen, melkpakken, yoghurtbekers of ander verpakkingsmateriaal dat je anders weggooit om je tuintje in de vensterbank vorm te geven. Je kunt een zakje zaaigrond aanschaffen, maar gewone potgrond kan ook heel goed.

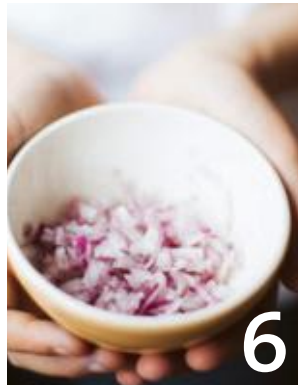
Veel plezier met het zaaien, planten, verzorgen, ontdekken en verwonderen!

Inhoud

- 3 **Introductie**
- 5 **Inhoud**
- 6 **Eetbare bollen**
Ui en knoflook
- 8 **Smakelijke zaadjes**
Paprika experiment
Alle smaken uit 1 zaadje

- 10 **Van ver weg of dichtbij**
Avocado experiment
Citrusboompje
Granaatappel
Inheems en uitheems
- 18 **Plant een boom**
Boomzaden

- 20 **Kunst met zaden**
Groene vingers kweken
Kunst met zaden
- 22 **Zaadbommetjes maken**
Red de insecten

- 24 **Zaadmysterie**
Konijnen(ge)keutel
Mysterieus zaadje
Zadenmix
- 28 **Tot slot**

Eetbare bollen

Ui en knoflook

We kennen natuurlijk allemaal de bollen van de tulp, narcis en krokus. Maar er zijn ook bollen die je kunt eten. Zoals de ui en knoflook.

Probeer eens een ui of teentjes van een knoflook te planten. Misschien krijg je dan ook een mooie plant en gaat die zelfs bloeien. Je kunt de plant daarna buiten zetten voor de bijen en andere insecten, of binnen laten staan. En, nog leuker: je kunt ook een stukje plant of een bloemetje proeven.

Wat heb je nodig :

- Een paar teentjes knoflook
- Uien
- Bak met aarde

Hoe werkt het?

1. Neem een pot of bak met aarde.
2. Stop je ui of losse teentjes knoflook in de grond. Niet te diep, zorg dat je nog net het puntje kunt zien.
3. Geef af en toe wat water.

Smakelijke zaadjes

Eetbare zaden uit groenten

Eten jullie ook elke dag groente en fruit? Wist je dat we, zonder dat we het doorhebben, dagelijks met ons eten ook veel zaden opeten? Deze zaadjes beïnvloeden soms de smaak van ons eten. Denk maar eens aan de zaadjes uit de rode peper, die maken het gerecht veel pittiger!

We kunnen die zaadjes ook uit de groenten of het fruit halen en zaaien. Denk daarbij aan pompoen, peper, paprika, tomaat, aardbei, kiwi en boon. Dat is soms een priegelwerkje maar zeker de moeite waard voor een leuk experiment.

Wat heb je nodig :

- Paprika
- Mesje
- Aarde
- Bakje
- Water
- Huishoudfolie

Laat de zaadjes eerst drogen voordat je ze in de grond stopt, anders gaan ze schimmelen.

Het paprika experiment:

Hoe werkt het?

1. Snijd de paprika doormidden. Je ziet nu in het midden allemaal witte zaadjes zitten.
2. Vul een bakje met wat aarde.
3. Leg de zaadjes daarin en bedek met nog een laagje aarde.
4. Maak de aarde vochtig.
5. Geef een beetje water.
6. Span er wat huishoudfolie overheen.
7. Zet alles op een warme plaats.

Alle smaken in één zaadje

Zoet, zuur, zout en bitter, dat zijn de smaken die we allemaal wel kennen. Zoute drop, zure matten, zoete aardappel.

Die smaken kunnen we ook vinden in planten. Hiervoor gaan we een zaai-en-proef experimentje doen.

Wat heb je nodig :

- Drie soorten kiemgroente zaden. Bijvoorbeeld: sterrekers, taugé en alfalfa.

Hoe werkt het?

1. Verzamel drie lege melkpakken. Knip deze af of gebruik een grotere bak.
2. Vul de melkpakken met aarde.
3. Stop de zaadjes per melkpak in de aarde of, als je een grote bak gebruikt, de zaadjes per soort apart.
4. Geef wat water.

Na 1-2 weken zie je al iets boven de grond uit komen. Je moet dan nog even wachten tot de plantjes wat groter zijn. Dan kun je ze gaan proeven. Hoe vind je de kiemplantjes smaken: zout, zuur, zoet of bitter? Kun je misschien iets bedenken waar dit plantje precies naar smaakt? Misschien zijn er wel plantjes die smaken naar citroen, of komkommer.

Je kunt er ook leuke proefjes mee doen. Laat iemand bijvoorbeeld proeven met een blinddoek om.

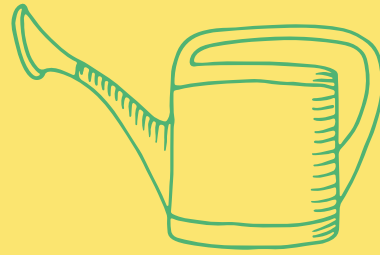

Van ver weg of dichtbij

In het fruit dat wij eten, zitten ook zaden. Sommige soorten fruit komen van ver. Die kunnen niet in Nederland groeien. Het is hier te droog, te koud of te nat. Dit fruit halen we met het vliegtuig of de boot hier naartoe. Ander fruit, zoals appel of peer, groeit gewoon aan bomen en struiken bij ons in de buurt.

Verzamel de zaden uit het fruit dat je thuis of op school eet en probeer hier een plant uit te laten groeien. Leg de zaadjes in nat papier of watten in een doosje op de vensterbank. Wie weet zitten er ineens worteltjes aan. Dan kun je het in de aarde zetten.

Avocado

Hoe werkt het?

1. Snijd de avocado doormidden.
2. Haal de pit uit de vrucht en spoel hem goed af.
3. Let op! De pit is erg hard. Snijd de achterkant er een beetje af (ronde kant).
4. Steek er 3-4 satéprikkers in.
5. Zet hem met zijn "kontje" in het water. Dat mag niet uitdrogen, dus vul regelmatig het water bij.
6. Nu heb je geduld nodig. Als eerste gaat de pit van boven barsten. Daarna komt er onderaan een worteltje.
7. Is de wortel ongeveer 3 cm lang? Dan is het tijd om de pit in een potje met aarde te zetten. De pit zal nu verder openspleeten en er komen blaadjes tevoorschijn. Laat de restanten van de pit rustig wegrotten.

Wat heb je nodig :

- Avocado
- Satéprikkers
- Glas water
- Potje met aarde
- Mesje
- Geduld

Als je geluk hebt, krijg je straks een mooie plant.

Citrusboompje

Hè, een sinaasappelboom op mijn vensterbank? Daar is het hier in Nederland toch niet tropisch genoeg voor? Nou, dat zal je verbazen!

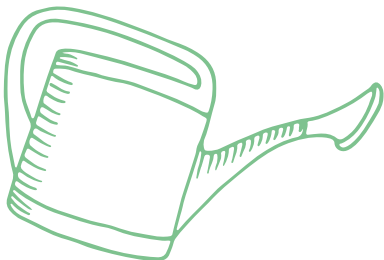
Wat heb je nodig :

- Pitjes uit een citroen of sinaasappel
- Keukenpapier
- Mesje
- Water
- Boterham- of diepvrieszakje
- Vershouddoos of bakje van de Chinees
- Huishoudfolie
- Lepel
- Aarde

Hoe werkt het?

1. Verwijder het harde schilletje van de pitjes.
2. Pak een stukje keukenpapier en maak dit nat. Leg de pitjes niet te dicht bij elkaar. Zo krijgen de wortels de ruimte.
3. Vouw het keukenpapier dicht en maak het nog een beetje nat. Stop dit alles in het boterhamzakje. Zorg ervoor dat er nog wat lucht in het zakje overblijft en sluit het af.
4. Leg alles in een afsluitbare vershouddoos en zet die op een warme, donkere plek.
5. Na ongeveer drie weken maak je de doos weer open.
6. Vouw voorzichtig het keukenpapier open, want de wortels van de plant zijn nog erg teer.
7. Scheur voorzichtig het keukenpapiertje eromheen weg.
8. Plant deze tere citruskiempjes over in een bak met vochtige aarde en bedek de wortels met een dunne laag aarde.
9. Dek het bakje af met wat huishoudfolie. Zet het op een warme plek.
10. Na twee weken zijn het al kleine plantjes geworden. Die kun je met een lepel overzetten in een grotere pot met aarde.

Zo, nu heb je er een mooie, gezonde plant bij. Echte sinaasappels of citroenen zullen er jammer genoeg niet aan deze plant komen. Daarvoor is het in Nederland niet warm en zonnig genoeg.

Een citrusboompje

Granaatappel

De granaatappel behoort tot de zogenaamde “superfoods”. De vrucht zit vol met allemaal gezonde stofjes, zoals vitamine C en antioxidanten. Het is ook een leuke vrucht om eens mee te experimenteren.

Wat heb je nodig :

- Een granaatappel, of wat losse pitjes
- Mesje
- Keukenpapier
- Hersluitbaar zakje
- Pot met aarde

Wist je dat:

De granaatappel, van alle vruchten de grootste hoeveelheid zaadjes per vierkante centimeter heeft?

Hoe werkt het?

1. Het verwijderen en oogsten van de pitjes is even een klusje. In dit filmpje kun je zien hoe je dit het beste kunt doen.
2. Spoel de pitjes goed af. Al het rode vruchtvlees moet je eraf halen.
3. Laat de pitjes een dag drogen op een keukenpapiertje.
4. Kies 10 pitjes uit die er mooi en dik uitzien.
5. Leg de pitjes naast elkaar op een vochtig keukenpapiertje.
6. Vouw dit dicht en rol het op.
7. Stop het in een hersluitbaar plastic zakje.
8. Leg het nu weg op een warme plek.
9. Wacht een paar weken.
10. Rol het papiertje voorzichtig uit. En, hebben de pitjes al worteltjes gekregen? Als dat zo is, stop je de kiemplantjes voorzichtig in een potje met wat aarde.
11. Zet het op een beschutte, warme plek.
12. Geef het regelmatig water.

Wat denken jullie? Gaat er nu een granaatappelboom groeien?

Wist je dat:

De granaatappel oorspronkelijk uit Iran in het Midden-Oosten komt?

Zaden van inheemse en uitheemse planten

Wat is het verschil tussen inheems en uitheems?

Inheems:

Deze planten zijn hier al decennialang. Ze groeien goed in ons klimaat en zijn aantrekkelijk voor insecten, vogels en vlinders.

Dat deze zaadjes hier kunnen ontkiemen, is dan logisch. De omstandigheden zijn goed.

Uitheems:

Dit zijn zaadjes die je hebt meegenomen uit een ander land. Hoe zit het daarmee? Zal een zaadje uit bijvoorbeeld Australië hier nooit ontkiemen?

Ga eens op onderzoek uit: welke omstandigheden heeft zo'n zaadje nodig? Wat zie je aan het uiterlijk van dit zaad? Is er verschil met een bonenzaadje uit Nederland?

Wat je misschien direct opvalt, is de harde bast/schaal van dit zaad. Waarom zou zo'n zaadje deze eigenschappen hebben? Denk eens aan de Australische temperaturen. Zoek op internet eens naar: *Agonis flexuosa*, weeping gum, jacaranda of bottle brush. Wat een schitterende zaden zie je daar.

We gaan het toch proberen om dit vreemde zaadje te laten ontkiemen.

Bij dit experiment moet je waarschijnlijk wel veel geduld hebben.

Wat heb je nodig :

- Uitheems zaad
- Aarde
- Pot
- Water

En dan begint het wachten. Ons Nederlandse klimaat is immers heel ongunstig. Maar wie weet heb jij geluk en gaat er toch een plantje uitgroeien.

Hoe werkt het?

1. Leg het zaadje eerste een tijdje in het water, zodat het kan weken.
2. Het zaad zuigt water op en wordt zacht.
3. Stop het daarna in een pot met aarde.
4. Zorg dat de aarde nat blijft.
5. Zet het potje op de vensterbank.

Heel belangrijk!

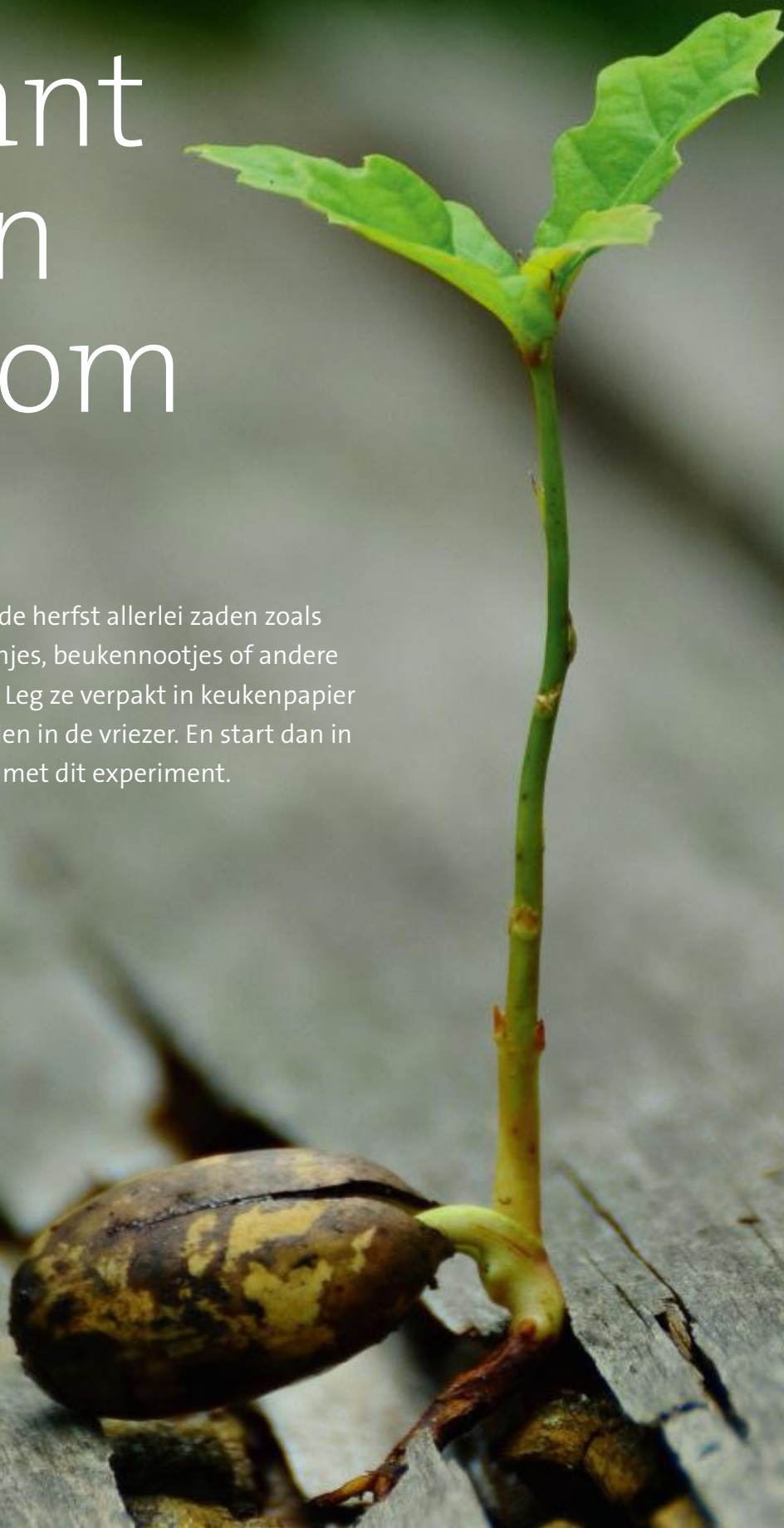
Mocht je geluk hebben en een ontkiemd plantje krijgen: Plant dit dan **nooit** terug in onze natuur. Dit kan grote gevolgen hebben. Denk maar eens aan de Japanse duizendknoop. Die woekert en gaat nooit meer weg. Bewaar deze uitheemse plant dus gewoon in een pot op je vensterbank!

Plant een boom

Tip!

Verzamel in de herfst allerlei zaden zoals eikels, kastanjes, beukenootjes of andere boomzaden. Leg ze verpakt in keukenpapier twee maanden in de vriezer. En start dan in het voorjaar met dit experiment.

Een nieuwe boom planten uit een zaadje *Goed voor het klimaat*

In het bos vind je verschillende bomen, zoals: eik, kastanje, esdoorn, populier, spar en den. Bomen laten in de herfst heel veel zaden vallen, in de hoop dat er één ontkiemt.

Wat heb je nodig :

- Boomzaden, bijvoorbeeld paardenkastanje, eik of esdoorn.
- Voor ieder zaadje heb je een potje nodig met onderin een gaatje. Dan kan het vocht weglopen.

Hoe werkt het?

1. Doe wat aarde in de pot.
2. Graaf het zaadje in en geef het een beetje water.
3. Zet het op de vensterbank.
4. Laat de aarde niet uitdrogen.

Nu heb je geduld nodig. Het ontkiemen kan wel 1-3 maanden duren!

Is het zaadje opgekomen en heeft het een paar stevige blaadjes? Zet het dan in een grotere pot of plant het buiten op een beschutte, lichte plek bij de school.

Kunst met zaden

Groene vingers kweken

Zaden hebben zonlicht nodig. Maak gebruik van het zonlicht dat het klaslokaal binnenkomt en kweek daarmee je eigen groene vingers.

Tip!

Start dit experiment voor een korte schoolvakantie en bekijk het resultaat als je weer op school komt.

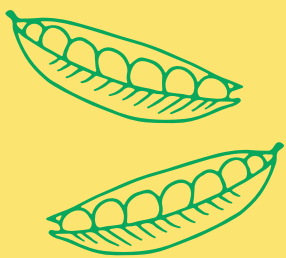
Wat heb je nodig :

- Plastic verhandschoenen
- Watten
- Pompoenpitten
- Mosterdzaad
- Zonnebloempitten
- Konijnenvoer

Hoe werkt het?

1. Pluk uit de wattenrol per handschoen vijf kleine bolletjes watten.
2. Maak deze goed nat. Stop in iedere vinger van de handschoen een bolletje watten.
3. Leg per vinger wat zaadjes (geen bonen) op de watten.
4. Zet je naam op de handschoen.
5. Plak de handschoen nu met wat plakband op het raam.

Kunst met zaden

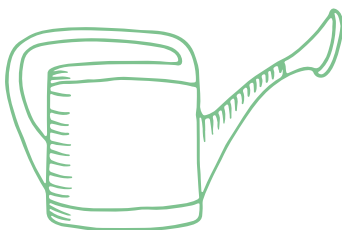
Een zaadje dat supersnel ontkiemt, is sterrekers, ook wel tuinkers genoemd. Je kunt hier veel leuke experimenten mee doen, zoals er letters mee schrijven of poppetjes met haar in een pantykous van maken. En als het opgekomen is, kun je er lekker wat van proeven.

Kijk voor originele ideeën op internet. Wat dacht je hiervan:

Wat heb je nodig :

- Sterrekers
- Een bord
- Aarde of watten
- Water
- Papier
- Schaar

Hoe werkt het?

1. Neem een bord. Leg er een laag watten of aarde op.
2. Maak de aarde of watten voordat je gaat beginnen nat.
3. Knip uit een vel papier bijvoorbeeld de eerste letter van je naam of de omtrek van je hand.
4. Leg deze uitgeknipte vorm goed plat over de watten of de aarde op het bord.
5. Strooi nu voorzichtig in het gat van het papier wat sterrekers zaadjes. Druk de zaadjes met een platte hand aan.
6. Haal het papier met de uitgeknipte vorm er voorzichtig af.

Nu afwachten. Sterrekers groeit snel!

Red de insecten

Zaadbommetjes maken

Bijen, maar ook andere insecten zijn harde werkers. Ze verzamelen nectar uit bloemen en zorgen zo dat bloemen worden bestoven. Zonder bestuiving is er geen groente en fruit! Voor ons dus een goede reden om de insecten wat te helpen.

In dit experiment maken we zaadbommetjes van klei met bloemzaad. Die gooien we op een plek bij de school die wel wat kleur kan gebruiken.

Recept voor 6 bommetjes

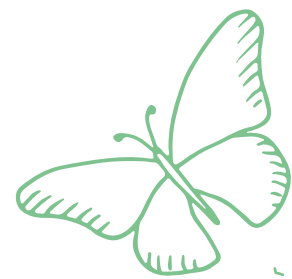
Wat heb je nodig :

- Twee handen potgrond/compost
- Twee handen kleipoeder (Kun je kopen bij het tuincentrum)
- Zes kleine theelepels bloemzaad van één- of tweejarige wilde planten
- Emmer of bak
- Lege eierdozen
- Water

Hoe werkt het?

1. Doe de potgrond, het kleipoeder en de zaadjes in een bak en meng alles goed door elkaar.
2. Voeg steeds kleine beetje water toe, totdat je een kneedbare bol hebt. Kijk uit dat je niet te veel water toevoegt, dan wordt het mengsel te nat en kun je er geen bolletjes van maken.
3. Draai van het mengsel kleine bolletjes met je handen, ongeveer zo groot als een pingpongbal.
4. Zorg dat de zaadjes goed verdeeld zijn over alle bolletjes.
5. Laat het een nacht drogen.
6. Neem de doos mee naar een plek die wel wat kleur kan gebruiken. Gooi de zaadbommetjes op een kaal stukje grond, bij het schoolplein, in je tuin of in de buurt.
7. Na ongeveer drie weken zullen de eerste zaadjes uitkomen. Ze groeien uit tot bloeiende planten met bloemen, maar je moet wel even wachten. De zaadjes gaan pas ontkiemen als er voldoende water en een juiste temperatuur is.

Zaadmysterie

Konijnen(ge)keutel

Zie je ze ook wel eens liggen als je door de duinen loopt: konijnenpoepjes?

Het lijken net dropjes.

Wist je dat konijnen hun eigen poep eten om gezond te blijven? De eerste keer dat het eten door het spijsverteringskanaal gaat, worden niet alle voedingsstoffen opgenomen, de tweede keer wel.

Een konijn eet plantaardig. Hij eet wat hij kan vinden in zijn omgeving: grassen, kruiden, jonge struiken en zaden. Dat poept hij ook gedeeltelijk weer uit. Kleine zaden worden met de rest van de plant opgegeten en via keutels weer over het landschap verspreid.

Mysteries zaadje

Soms krijg je van iemand een zaadje uit het buitenland. Je weet dan niet direct hoe dit zaadje heet en waar het vandaan komt. Zaadjes worden verspreid via de wind, via het water, via dieren en hopen dan elders te ontkiemen. Zaden van planten hebben, net als wij verschillende dingen nodig om goed te kunnen groeien. Droog of nat. Koel of warm. Er zijn zelfs zaadjes die pas ontkiemen als er bosbrand is geweest. Raar?

Het leuke is, dat je sommige planten die bij ons buiten niet groeien, wel binnen kunt zaaien. Ze groeien dan toch uit tot een mooie, exotische kamerplant.

Doe mee met het grote konijnenkeutel experiment. Kun jij uit een Haagse duinen konijnenkeutel een plantje laten groeien?

Wat heb je nodig :

- Konijnenkeutels
- Keukenpapier
- Hersluitbare zakjes
- Aarde
- Pot

Onderzoek in Spanje toont aan dat konijnen ook belangrijk zijn als verspreider van plantenzaden in de duinen. Uit dit onderzoek bleek dat vierduizend konijnenkeutels driehonderd planten opleverden.

Hoe werkt het?

1. Leg de konijnenkeutels op een stukje nat keukenpapier.
2. Rol dit stukje papier op.
3. Stop het vochtig in een hersluitbaar zakje.
4. Leg het op een warme plek weg.
5. Kijk na twee weken of er iets is gaan groeien.
6. Is dat zo? Plant dan het piepkleine plantje over in een potje met aarde.

Heb je ergens een “vreemd” zaadje gevonden of gekregen? Doe dan eerst onderzoek. In welk klimaat zou dit zaadje het allerbeste tot ontkiemen komen?

- Wat heb je nodig :
- Een “vreemd” zaadje
  - Plantenpot
  - Zaaigrond
  - Water

Let op! Komt er een mooie plant uit? Houd deze plant dan in de pot en zet hem op de vensterbank. Plant hem in elk geval nooit in onze natuur. Dat verstoort het ecologisch evenwicht.

Bekijk het zaadje goed. Is het zacht of hard? Bruin of groen? Licht of zwaar? Kleeft het? Heeft het stekels?

Hoe werkt het?

1. Ga op zoek naar een foto van het zaad en vind zo de plant:
  - Waar komt de plant die dit zaad heeft gemaakt vandaan?
  - Hoe is dit zaad verspreid?
  - Is het daar warm of koud/ droog of nat?
2. Zaai het zaad in een geschikte pot en zorg dat de plant zich thuis voelt.

Zadenmix

Wil je groenten in een moestuin zaaien? Maak vooraf een plan, dan krijg je het beste resultaat. Op internet vind je handige tips en zaaikalenders.

Soort	Kiemtijd
Sterrekers	1-2 dagen
Graan	3-4 dagen
Radijs	3-6 dagen
Zonnebloem	4-5 dagen
Sla	5-14 dagen
Tomaat	7-21 dagen
Bonen	8-10 dagen
Paprika	8-20 dagen
Mais	1-2 weken
Citrusvruchten	2-4 weken
Granaatappel	2-4 weken
Kastanje	1-4 maanden

Het succes van zaden laten ontkiemen is afhankelijk van water, licht, temperatuur, grondsoort en eigenschappen van het zaad.

Het experiment:

Verschillende zaden in 1 bakje zaaien? Dat kan. Maar ze komen niet allemaal gelijk uit. Het is juist leuk om dat goed in de gaten te houden.

Voor dit experiment maken we gebruik van diervoer, bijvoorbeeld voor de cavia of het konijn. In dit zadenmengsel vind je van alles: graszaadjes, kiemgroentes of zelfs zonnebloemen.

Wist je dat?

- Niet alle zaden op dezelfde manier ontkiemen?
- Elk zaadje een andere kiemtijd heeft?

Wat heb je nodig :

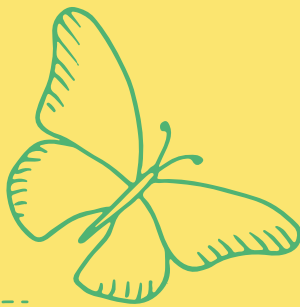
- Cavia-/konijnenvoer (mengsel van allerlei zaden)
- Pot
- Aarde
- Water

Hoe werkt het?

1. Vul de pot met aarde.
2. Maak de aarde vochtig.
3. Strooi nu zonder te sorteren een hand van het zaadmengsel over de aarde.
4. Bedek met een dun laagje aarde.
5. Zet de pot op een zonnige warme plek op je tafeltje of in de vensterbank.
6. Geef regelmatig een beetje water.
7. Wat komt er als eerste op?

Leuke tips:

Scan de QR code
Moestuintips
voor Zaaïen

Scan de QR code
Kweektips per soort

Tot slot,

Misschien is iets niet op gekomen, of zijn er juist grappige resultaten behaald. We hopen in elk geval dat je veel plezier hebt beleefd aan het zaaien in de klas. Ga vooral door met zaaien op de vensterbank. Je kunt zelfs in de herfst nog experimenteren met sla of kiemgroentes. En wat dacht je van bijzondere projecten zoals (oude) schoenen van de kinderen, de hoge hakken van oma of een autootje? Overal groeit zaad in! Stuur ons een foto van jullie projecten, daar zijn we dol op!

Smaakt het naar meer?

Bekijk dan ook eens het aanbod van milieueducatie voor tuinierprogramma's. We starten met begeleide tuinierlessen vanaf groep 5 tot groep 8. Voor de onderbouw bieden we "Zelfstandig tuinieren bij de school" aan.

Met een bak van een vierkante meter of een grote metselton kun je al aan de slag. Wij geven advies en zorgen voor zaden. <https://www.milieueducatiedenhaag.nl>
Voor advies of vragen kun je ons mailen op milieueducatie.po@denhaag.nl.

Hartelijke groet
team Milieueducatie

Colofon

Dit boekje wordt u aangeboden door:
Afdeling Natuur- en Milieueducatie
Gemeente Den Haag
milieueducatie.po@denhaag.nl

Vormgeving en productie:
Dienst Bedrijfsvoering
Multimedia
250 exemplaren

april 2022

